

naše kraje) na en mesec težke ječe in mado so šle. Bil je namreč titularni kor-
Taka je tega moža pobožnost in pošte-
Terkvi delati nemir, starišem prizadevati
Takoga rihterja mi Terbegovci nečemo.
boljše može za to, ne pa take. To si
dotičnik in ne steguj roke po župan-
stolecu, ker ga nisi vreden. Raje idi k
in toči solze, da se bo bolje mlelo, ker
radi suše premalo vode. Najbolj pa peče
da so naši pristaši vložili ugovor zoper
ki bodo tudi razveljavljene. Tedaj pa
volilci zopet na delo, ali krepkeje, da
mo. Na delo v prid občine, vržimo kleri-
pristaše, da več ne vstanejo. Drugikrat
drugi „Štajerc“, začivkamo o copernicah.

„Vrabi z vrbačih.“
Barbara v Halozah. Čital sem v zadnji
„Štajerca“ „puntarske ideje“ kar pa je
resnično. Tako torej prvaštvo deluje,
pri Sv. Barbari. Imamo namreč kakor je
celo trumo prvakov, ki se za svoj po-
polnoma nič ne brigajo, pač pa edino za
svojo gonjo. Zadnjič na Petrovo so uprizorili
Ani mladeniški shod klerikalci. Liberalno
pa neko neumno niti vinarja vredno
mo. Obe stranki so nesramno zabavljali in
bili proti naprednim kmetom. Pa to še ni
bilo. Mimo veselice, ki se je vršila na
busenšanku, prišel je slučajno naš vrli
gosp. Podhostnik knjigovez z enim uče-
spodom; saj prvaki ga dobro poznajo,
imenjeni učeni gospod noče trobiti v njihov
zato ga inajo strašno na piki. Ko gresta
ena gospoda po cesti prileti za njima nek
našunant od prvakov, ter zgrabi neve-
gosp. Podhostnika, ter ga dvakrat prevrže
na napravi precej velike rane. Prvaki bar-
pa za začnejo klicati „bravo“, „živijo“ itd.
drumoj so se slišale tudi besede „ubij, za-
ta dva nemškutarja Štajerčeve stranke.“
lepa vzgoja slovenskih prvakov oziroma
huj. Ako omenjena gospoda ne bi bila miru
podvzeta podvržena bil bi jih dobil napadalec
na. A njima se je usmili, ker sta dobro
da je od prvakiših voditeljev nahujskan.
mal bode zdaj kašo pihati. Tako torej,
sadove rodi prvaštvo! Žalibog, da ravno
pri Sv. Barbari v tem lepem prijaznem
kraj, se prvaštvo tako razcveta. Mi
tudi napredno misleče osebe pa vendar ne
bodo z tako puntarsko prvaško neumno
to. Ta stranka je pač v resnici od hudica
hajena. Koliko poštenih fantov je že moglo
po razjati zavoljo vas „narodnjakov.“ Za-
sami ne uganjate takšnih neumnosti, za-
da druge fante nahujskate proti „Štajerčevi“
i t. d. Storite to sami, druge takšne
pa pustite pri miru, ki nič politike ne ra-
to. Res čudno to bodemo našim prvakom
bi bolj na prste stopili, ko bomo prosili
ški nemški poduk. To se pa bode v krat-
dogodilo, ker ljudstvo že dolgo želi nemščine
si sedemrazredni šoli. Bodemo tudi vložili
tritož zaradi učiteljstva. Saj vemo dosti
in bomo v kratkem na dam spravili,
to dovolj sramotno, da so v nedeljo
junija prvaki in generali tukajšnje prvaške
šolnice v posojilnico poklicali povrh temu pa
bili duri in neko v obče spoštovano osebo
na nesramen način napadali in obrekovali,
da noče v prvakiš rog trobiti? Fej za
na ljudi, ki nam tukaj ljubi mir kalijo in
nosti uganjajo. Prvaki, primite se za nos,
gdo smrdi vaše postopanje. Vi živite od
timetov, potem pa nam ne vete na noben
na vlačnost skazati. Sramotno in stokrat
mo za celo narodno stranko. Menda mi-
da nas boste tukaj poteptali; nikakor ne,
mo dovolj močni, da se lahko branimo. Mi
hujaki, bomo pa skrbeli od zdaj, da se
naš priljubljeni list „Štajerc“ po celi fari
najbolj ubogih ljudih razširil, da njih ne
ni mogli več za nos voditi in v vodi lunjo
Prvaki poboljšajte se, delajte pokoro,
ne ljudi pa ne napadajte več z grdimi
nimi in z noži, drugače se vam mora tako
biti: „Kdo drugemu jamo koplje sam v njo“
Potem tudi: „Kdor visoko leta nizko vsede.“
na nauka oziroma pregovora spolnajte, pr-
pa v stran pustite, drugače pa nikoli ne
reči miru. Pred vami hodeči naprednjak.

le, kako
ilu se je
glasiljo)
raj skrit,
kdor je
tega so
močno
anjkanja
se vero-
iz vrede-
li pode-
(4 krat
mo, ko
to pred
oglasil,
etije in
ki smo
ničesar.
aše vasi
Kako
ničesar
neka-
potem
ili usli-
torej
odajnih
kmetje
podpore
ra biti
a vlada
razde-
re d-
be radi
por po
leži v
eraško
vrsti
če na-
ne za
metje,
apelja-
biček,
pretep
ostilni
6. ju-
teško
Kol-
kih ni
gostil-
fant
nil in
me-
ni po
darji
poznali
torili.
ar ni
anje
prav
vsko
epov.
ker
niti
tih o
sini
adal.
ante
o ter
o, ni
jajo,
odeš
pliko
še v
n.
re!“
ako-
saki
em,
ako
je.
lašč
de-
vogi
svo-
kor
ve.
rad
ihu

Maksava. V zadnji številki „Štajerca“, stran
2 pod „dopisi“ „Maksava“ pripetila se mi je
neka pomota: — Namesto stavka „moj sosed
g. Osebek, trgovec, opsoval je mojega komija
„bolanega“, hotel in mislil sem poročati tako-le:
„Laznjivi dopisun „Slov. Gospodarja“ je opsoval
mene Andreas Jurschitscha in mojega komija
ker mu je bolezen oponašal. Ravno tako je
opsoval tudi na nesramni način mojega sosedu
g. Osebaka, trgovca v Makolah. Ker pa itak vemo,
da je g. Osebek naprednih misel in, ni nazadnjak,
prosim tedaj g. Osebaka za odpusčanje, da se
je ta pomota nehotе pripetila.

Štajerčev dopisnik.
Kapele ob Sotli. Spomin od sv. misiona ima
jako lep naša občina. Takoj po dovršitvi tistega
moral so eno gospo odpeljati v Gradec v umor-
bolnico, katera je zapustila troje malih otrok
svojemu soprogu. Drugo ženo ali mater odpeljali
so 3. t. m. ravno tako v Gradec, ta je pa za-
pustila 4 majhne otroke tukajšni občini v ob-
skrbo, katere bode občina dolga leta za to „sveto
delo“ imela blag spomin. Še nekaj žensk čaka
na tistem potu za onima v Gradec. Ali ni to
lep spomin za sv. misijonom? Ali si ne bode
drugi farani iz tega vzgled vzeli? Ali se ne bo
vsem tako misijonsko delo dopadlo?

Od sv. Lovrenca sl. gor. Ljubi „Štajerc“
vzemi tudi od nas en dopis v svoje predalce,
sicer bode marsikomu izmed tvojih bralcev znano,
da smo dne 28. junija sprejeli našega preuzvi-
šenega nadpastirja milostljivega knezoškofa častno
v našo sredino. Povsod smo jih kar najčastneje
sprejeli, sicer že prej cele tedne so se po vaseh
trudile dekleta za spletnje vencev, kateri bi
niti bili za kinč ob cestah. Najprvi kinč sem od
Pesniškega mosta v Lovrenčko faro bil je pri
vaški kapeli v Mosteh, res tam je bilo lepo. Ali
žalibog da se pa moramo za njihov trud in delo
samo zahvaliti le fantom in tamošnjim možem,
je pa res žalostno. Kje so pa bile dekleta? Ali
jim mogoče solnce škodi, ki je ta dan močno
poganjalo svoje žarke? „Halt!“ Tukaj pa malo
postojmo. Mogoče se pa bomo le prepričali ter
poizvedeli, da za nekaj pa le so te vaše juna-
kinje, namreč zato: Ako nevala prinese od kod
kakšnega ponočnega klateža naj že bode kakšen
kolikorhoče ter napravi „juč“ ali „juhu“
je pa deklica zdaj pri okni če je glih takšna
zima, da bi drevje pokalo, stala bi tam dokler
je jutrajno solnce ne odžene. Res čudno. Sliši
se tudi povedat, da bi rada že ta ali ona de-
klica sakrament sv. zakona prejela, ali ta misel
bo jim najbrž splavala po Pesnici v široko Dravo.
Ker tem dekletam je že marsikateri fant cesto
zraven brvi čez vodo pokazal. Zategadel pa
vam deklinе trebalo bode malo visoke glave
pobesiti ter si raje to le pesmico zapeti:

Kdor ima velike hiše
Tisti mene ne poišče,
Kdor ima zadost blaga
Tisti me ne pozna.

Velika nedelja. Dragi „Štajerc!“ Dne 20.
junija smo brali od nekaterega napota od „Port-
arturja“, in od izvolitve občinskega predstojnika,
nekaj zaradi trdih jajc itd. in zdaj v nedeljo
smo zopet slišali, da se bode obč. predstojnik
volil. Ja, koliko jih pa hočete imeti? Mi „Hain-
delncarji“ imamo le samo obč. tablo in nam je
zadosti. Mi mislimo, zdaj imajo Mihovčanci štiri
nove odbornike, in od velikega veselja ne mo-
rejo stuhitati, kateri je zato sposoben bil, smo
moral slišati, kaj je zdaj na novo, da bode obč.
obrnili; no, smo radovedni, kako bode to šlo.
To že vemo, da je siromakom na roko šel, da
je jim v otoku pašo prepovedal; in neko sredo
zvečer „Feueralarm“, da so vsi „Haindelncarji“
in spodnji Mihovčanci skup zbežali, ker so mi-
slili, da gori. Oj saj je gorelo, samo zdaj — je
bil krič in jokanje. Mi smo z našim dostojnim
obč. predstojnikom popolnoma zadovoljni, zdaj
izvoljeni se je pred tremi letmi lepo pošteno
zahvalil za to sprejeto zaupanje in čast, je lepo
prosil prejšnjega obč. predstojnika, naj pomaga
kar ne bode od začetka znal, in je vse veselo
bilo. No, smo radovedni; se nam zdi, da bode
se zdaj na licitacijo ali na dražbo nabilo, kateri
bode ceneje prevzel, tisti bode izvoljen. No, to
še je zopet nekaj novega, prihodnjic več, imamo
še dosti masti.

Novice.

Šolski zaključek. To je vrišč in vriskanje,
kakor da bi prišli vrabci v proso. Šola je zaklju-
čena, zlati tedni prostosti so prišli za deco. Re-
snično, z otroci se tudi odrasel človek veseli.
Prostost, prostost, kako te pozdravlja rdeče lice
otroka... Ali v počitnicah treba tudi na deco
paziti. Skrb, ki jo je imel doslej učitelj, prevza-
mejo zopet stariši. Tudi v počitnicah treba dati
deci priliko in veselje do dela. Mi gotovo ne
spadamo med one, ki smatrajo otroka za ceno
delavno moč in mu vsled tega bogve kakšna
bremena nalagajo. Otroški organizem se ne pre-
naša težkega dela in posledica preobilega izko-
riščanja otroške moči so razna telesna pohab-
ljenja, na katerih nosi potem človek skozi celo
svoje življenje. Ali brez dela pa tudi ni pustiti
deco. Koliko je poslov, zlasti na deželi pri kmetih,
katere otrok prav lahko opravlja. Le z ljube-
znijo se mora deci ta dela nalagati, tako da
dobi sama veselje do dela, da čuti sama krasni
čut zadovoljnosti, ki izvira iz storjenega dela...
Ali tudi v duševnem oziru treba skrbeti za deco.
Ne zanemajajte duše otrok! Slaba družina po-
kvarja i dobre otroke. Ne da bi zapirali otroke
pred vsakim občevarjem, paziti je vendar, da si
ne pridobi slabih navad, iz katerih bi izvirali
potem grehi in pozneje zločini. Ako se bodejo
stariši držali pravega pota, potem bodejo počit-
nice za otroke blagodejne, — močnejši, krep-
kejši na duši in telesu prihajali bodejo otroci
prihodnje leto zopet v šolo!

Pozor, lastniki gozdov! Iz Celnice ob Dravi
se poroča, da so nekateri kranjski kupci zopet
okroglo 200 oralov gozda nakupili. Večji del
tega gozda obstoji iz še mladega drevja, ki bi
se še ne smelo podirati. Ali Kranjci bodejo na
vsak način skušali gozdovje izkoristiti. Upamo,
da bode oblast pravočasno svojo dolžnost storila.
V zadnjem času smo zlasti na spodnjem Štajer-
skem, posebno v mariborskem okraju, opazili ne-
varno nakupovanje gozdov, ki se potem prav
divjaško podirajo. Tako počenjanje je velikanska
nevarnost za cele pokrajine. Kupci so večidel
Kranjci, ki sicer tudi niso pri kupčiji najbolj
pošteni. Opozarjamo torej lastnike gozdov po
Štajerskem in Koroškem na te kranjske kupce.
Pazite na naše krasne gozdove!

Klerikalno krščanstvo. Ja, ni vse zlato, kar
se sveti. In tako je tudi klerikalno krščanstvo
na videz lepo in čisto, v notranjem pa hinavsko
ter farizejsko. Evo zopet slučaj, ki je posebno
zanimiv, ker nam kaže krščanstvo klerikalnega
poslanca. Na zgornjem Štajerskem bil je za po-
lanca katoliški dehan Prisching izvoljen. Te dni
prosil je tega pobožnega gospoda neki vbogi
rezervist, naj mu pomaga, da bode od orožne
vaje oproščen. Dekan Prisching pa je pisal vbo-
gemu rezervistu pismo, v katerem je dejal, da
bi se to oproščenje sicer dalo doseči, da pa on
noče ničesar storiti, ker dotični rezervist njega
ni volil... Kristus je naročeval, da naj se tudi
sovražnika ljubi. Njegovi politikujoči „namestniki“
pa pustijo vbogega vraga v revščini, samo da
se nad njim maščujejo. To je čudno krščanstvo
tega dehanta in stebra klerikalne stranke. Člo-
veku se pač gabi takšni fanatizem. Kot duhov-
nik je Prisching protikrščansko ravnal, ker je
izkazal bližnjemu svoje sovraštvo. Kot poslanec
mož ni svoje dolžnosti storil, kajti pošten po-
slanec bi moral vse volice v svojem volilnem
okraju brez razlike stranke zastopati. Žalostni
so časi, ko se katoliški duhovniki tako daleč
pozabijo. Ali takih Prischingov je mnogo in po-
sebnost v naših krajih bi jih lahko kar na tucate
našteli...

Za pol litra šnopsa — kriva prisega. Sem-
tertja opazi se pri našem „dobremu ljudstvu“
res grozovite razmere. Neki sodnik nam je za-
trdil, da je več kot polovica priseg pri sodnjah
krivih. Pred kratkem je izpovedal neki 22-letni
fantalin v ptujskem okraju po krivem, ker mu
je nekdo v ta namen pol litra šnopsa plačal...
Zakaj smo to navedli? Zato, ker se nam ljudstvo
v svoji duševni in moralni zanemarjenosti smili.
Duhovščina po deželi in učiteljstvo nosita velik
del odgovornosti za to zanemarjenost. Seveda,
raz prižnice se čuje žalibog vedno le politične
govorance najhujše vrste, mladi kaplani uganjajo
grozovite burke v svojih društvih, prvaki uči-
telji politikujejo zopet v šoli, in tako ni čudno,

da postaja ljudstvo vedno bolj surovo in da mu ni ničesar več svetega. Kje so tisti časi, ko so pravi duhovniki varovali in pospeševali bisere krščanske morale? Take slučaje bi seveda tudi cerkveno in šolsko oblast morali napotiti, da predružači slabe razmere. Duhovščina in učiteljski svet naj storita svojo dolžnost po deželi, in zločini ter grehi bodejo izginili.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Adijo! Prijatelj Tehničar nam piše: No, ti hudobni „Štajerc“, zdaj si pa izgubil dr. Dimnika. Prišel je, bil je koncipient pri dr. Horvatu in šel je zopet. Njegovo „slovenstvo“ je seveda vzvišeno nad vse dvome; saj je vendar sinko slavnoznane trboveljske „slovenske mamice“. Čudno je le, da dr. Dimnika v Ptuj niti Slovenci niso imeli posebno radi. Tako ga je moral n. p. slovenski sodnik dr. Sagadin v javni razpravi kaznovati, ker se ni tako obnašal, kakor bi bilo pravilno. Ta od slovenskega sodnika kaznovani slovenski koncipient je torej zapustil Poetovio in šel bogve kam. Ginjenim srcem zamjavkal je stari maček za gradom, ko je to vstajal. Drugače pa ni nikdo za Dimnikom mjavkal. Pa še eno ločitev imamo zaznamovati. Odsšla sta iz Ptuja tudi dosedanja krčmar „narodnega doma“ Šribar in njegova nadbudna hčerka. Pač žalostno! Oče Šribar, zakaj ste nas zapustili? Pa niti poslovi se niste od nas. Tudi Vaša hčerka ne. Niti povedala nista, kako je bilo z ono znamenito prisego, o kateri smo že večkrat pisali. Kar noč ju je vzela. Čujemo, da je prišel oče Šribar v Litijo na Kranjsko in da je tam neko gostilno v najem vzel. Veliko sreče, Šribar, kajti vest Vas menda ne bode težila. Pa pozdravite nam Vašo hčerko. Saj veste od koga.

Pred rotovžom v Ptuj se postavljajo vsako nedeljo dopoldne nekateri fantiči iz okolice z raznimi političnimi znaki in hočejo na ta način hujskati ter izzivati. Mi res nimamo nič proti temu, ako se ti nezreli fantiči okinčajo kakor v predpustu. Zaradi nas si posadijo lahko še škričel na glavo. Ali opozarjamo na to dejstvo edino iz tega razloga, ker bi znalo priti do neprijetnega dogodka. V mestu naj se prepove vsako izzivanje. Mladenci, ki jedo še očetov kruh, pač niso vredni, da bi se zaradi njih nemiri godili. Ne izzivajte torej, fantje, kajti vaši očetje prodajati morajo svoje blago nemškimi meščanom in zato je vsako izzivanje škodljivo.

Državno pravdnštvo opozarjamo na današnji naš dopis iz sv. Urbana pri Ptuj. Iz raznih strani se nam še poroča, da se je ob priliki sprejema knezoškofa od prvaško nahujskih ljudij iztrgala cesarska zastava raz slavo loka. Govori se, da je povzročitelj tega neki duhovni gospod. Čujemo, da se je že napravila tozadevna ovadba na sodnijo. Na vsak način pa opozarjamo državno pravdnštvo na to počenje in upamo, da se bode krivice in oskrnjevalce cesarske zastave primerno na odgovornost poklicalo. Postava velja za vse enako!

„Posojilnica v Ptuj“ nam je poslala v zabavo naših čitateljev sledeči „popravek“: — „Slavno uredništvo lista „Štajerc“ v Ptuj, gledališko poslopje 3. Opiraje se na določbe veljavnega tiskovnega zakona zahtevamo, da sprejmete glede članka objavljenega pod naslovom „posojilnica v Ptuj“ v številki 27. z dne 4. julija 1909, sledeči popravek: Ni res, da ima gospoda, ki vlada v tej posojilnici, popolnoma proste roke in sme gospodariti z denarjem, kakor se ji to ravno poljubi. Res pa je, da je načelstvo in nadzorstvo posojilnice, vezano na veljavne zakone, podvrženo revizijam. Ni res, da se je porabil večidel v dobrotvorne namene določenega čistega dobička za politične namene, za gonjo in agitacijo. Ni res, da je izdala posojilnica v Ptuj skupno tekom let iz čistega dobička, torej iz denarja članov, 93 tisoč kron za politiko. Res pa je, da se je porabil vsako leto ves za dobrodelne namene določen denar izključno v te namene določen denar izključno v te namene, kar svedoči zapisniki, knjige, izkazi, predloženi finančni oblasti in od raznih podpornih društev visokoškolskih objavljeni računi. Na Ptuj dne 5. julija 1909. Hranilno in posojilno društvo v Ptuj, reg. zad. z neom. zav. Dr. Jurtela. J. Zelenik.“ — K temu popravku moramo pa le par besedi izpregovoriti. Prvič omenimo, da se zadeve, ki se

tičejo 93 tisoč kron tujeja krvavega denarja vbojih vložnikov, ne dajo spraviti iz sveta s takimi „popravki“. Kajti s „popravki“ se je skušalo zakriti tudi že marsikatero lumparijo. Drugič pa se nam zdi, da ta slavni „popravek“ sploh ničesar ne popravlja. Mi smo namreč trdili, da je prvaška posojilnica v Ptuj tekom let okroglo 93 tisoč kron „za dobrodelne namene“ izdala. Istotako smo trdili, da širni svet o teh „dobrodelnih namenih“ ničesar ne ve. Vsled tega je opravičena slutnja, da se je teh 93 tisoč kron v politične namene porabilo. To trditev ta popravek nikakor ne ovrže. Dokler se članom posojilnice črno na belem ne dokaže, da se denar ni porabil za politiko, toliko časa ostane naša trditev neovržena. Gospod dr. Jurtela in nasprotni alkohola Zelenik naj torej raje povesta, kam je šel denar in kakšni so ti slavni „dobrodelni nameni“. „Popravke“ pisati pa zna vsak otrok razven dr. Brumena in dr. Rosine. Pa še nekaj: mi smo trdili, da je vzrok slabega gospodarstva v posojilnicah v tem iskati, da ne stojijo te prvaške posojilnice pod nobenim oblastvenim nadzorstvom. To hoče Jurtela-Zelenikov popravek na jezuvitični način utajiti. Pa ne gre, gospoda! Res je, da nimate nobene oblastvene kontrole ali revizije, da ste torej po našem mnenju brez pravega nadzorstva. In zato ni čudno, da se je izdalo kar 93 tisoč kron denarja bogve za kakšne zadeve. Ako treba, bomo pa še podrobneje o tej posojilnici razpravljali. Torej na svidenje! Odgovor zahtevamo v imenu večih članov posojilnice same, odgovor na vprašanje: kam je prišlo tistih 93 tisoč kron?

Napredno delo. C. k. kmetijska družba za Štajersko sklepala je na zadnji svoji seji, da naj se zahteva od države za štajerske deželo 2 milijona kron, s katero svoto bi se odpomoglo grozečemu pomanjkanju krme. Nadalje namerava c. k. kmetijska družba osnovati po celi deželi vrte za gozdne rastline. Tako deluje ta velekoristna družba v prid ljudstva.

Podivjanost. Povedali smo že opetovano, da so posledice prvaške gonje proti naprednemu okrajnemu zastopu v tem iskati, da uničuje zapeljana in nahujšana mladina po okrajnih cestah nasajeno sadno drevje. To divjaško hujskanje razširja se celo med šolarji. Tako sta meseca junija dva šolarja Franc in Osvald Horvat iz Dornave poškodovala z nožem taka drevesa in jim odlomila viške. Smrkolina se je dobilo. Da bi se izognil večji kazni, plačal je njih oče 50 K okrajnemu odboru. To pot se je to milost še izvršilo, vsak prihodnji slučaj pa bode brez milosti zasledovan in sodniji naznanjen. Prvaški hujskači pa so lahko zadovoljeni z uspehom svoje gonje. Celot šolska mladina je že podivjana.

Uničevalci sadnega drevja ob okrajnih cestah so deloma bili prijeti. Žalibog, da jih je doslej sodnija precej milo kaznovala. Zaradi takega podivjanega zločina so bili n. pr. pred kratkem kaznovani: Franc Brunec, Anton in Lovrenc Kostenšek vsak na 1 mesec ječe in 38 K odškodnine, Franc Hernet pa na 14 dni ječe in 12 K 30 h odškodnine. To je po našem mnenju veliko prenzika kazen. Takemu falotu bi se moralo prste odsekati. Storilec poškodovanja dreves pri Jurovcih še niso prijeli. Kakor znano, razpisal je okrajni odbor nagrado v znesko do 50 K za tistega, kdor bi storilca naznanil.

16 popravkov po § 19 morala je pred kratkem klerikalna mariborska „Straža“ prinesiti. Mi sicer res ne držimo mnogo na „popravljanje“. Kajti s takim „popravkom“ se da res vsako lumparijo pokriti. Ali zanimivo je pa le, da morajo tisti politikujoči duhovniki toliko „popravkov“ objavljati, kateri sami najraje „popravljajo“. Kdor drugim jamo koplje, pada sam vanjo.

Sejem v Ptuj, ki se je vršil 7. t. m., bil je zelo dobro obiskan. Prignalo se je 210 konjev, 1.170 komadov govedine in 914 prašičov. Kupčija je bila pri navadnih cenah izredno dobra. Prihodnji mesečni živinski in svinjski sejem se vrši dne 21. julija.

Pijonirji povzročili so preteklo nedeljo ponoči na Bregu pri Ptuj veliki pretep. Glavni krivec je bil neki Ferdinand Schneider, ki itak že vsled kazni peto leto služi. Več oseb je bilo ranjenih. Šele s strelji se je pijane vojak pre-

gnalo. Takih dogodkov mora biti pač konec. Kajti potem trpijo vsi. Vojakom se zdaj morda izprehod na Breg prepovedal samo zaradi nekaterih pijanih posameznikov. Mislimo, da so pošteni vojaki s tem tudi dovoljni.

Letni in živinski sejni na Štajerskem

Sejni brez zvezdic so letni in kramarski sejni; sejni, označeni z zvezdico (*) so živinski sejni; sejni z dvema zvezdama (**) pomenijo letne in živinske sejne.

Dne 7. julija na Ptuj (sejem s govedom in ščetinarji); na Kapli**, okr. Lučana (sejem z drobnico); Dokl. Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; riberu*. Dne 8. julija pri Sv. Emi**, Šmarje pri Jelšah; Sv. Jurij ob Pesnici**, Maribor; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem v Pišecah**, okr. Brežice; v Gradcu (sejem z rogato živino). Dne 9. julija v Gradcu (sejem z mlado živino). Dne 10. julija v Poljanah, okr. Slovenjgradec; v Brežicah (svinjski sejem). Dne 12. julija v Rogatcu**, na Planini**, Sevnica; v Šoštanj**, Dne 13. julija pri Dužu Loče**, okr. Konjice; v Ljutomeru Ormožu (svinjski sejem); v Rogatcu (sejem z veliko živino). Dne 14. julija na Ptuj (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji); Kozje; v Mariboru*. Dne 15. julija na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Dobovi**, okr. Brežice; v Gradcu (sejem z rogato živino); v (sejem z drobnico). Dne 16. julija v (sejem z drobnico). Dne 17. julija pri Sv. Ani na Kremžah, okr. Cmupek; pri Sv. Filipu-Verače** okr. Lj. Dne 18. julija pri Sv. Mariji ob Pesnici**, okr. Muti**, okr. Maribor; v Brežicah (sejem). Dne 19. julija pri Št. Ilju pod Vitanji**, okr. Konjice; v Luki**, okr. Sv. pri Jelšah; pri Sv. Marjeti ob Pesnici**, Maribor; pri Sv. Marjeti ob Dravi**, okr. Arvežu**. Dne 21. julija na Ptuj (sejem s konji, govedom in ščetinarji); v Bučah**, Kozje; v Imenem (sejem s ščetinarji); Dne 22. julija na Malih Rodnah**, okr. Hateg; v Gradcu (sejem z rogato); v Heleni*, okr. Šmarje pri Jelšah; v Irnici*, okr. Lonč; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem). Dne 23. julija v Gradcu (sejem z mlado živino). Dne 24. julija v Ernovžu*, okr. Lj. v Brežicah (svinjski sejem).

Umor in ne samomor. Poročali smo, da našli 26. p. m. v bližini postaje Sternitz progi razmesarjenega mrliča ženske. Takrat je mislilo, da se je vrgla dotična ženska, ki je nahajala v drugem stanu, sama pod vrv. Zdaj pa se je izvedelo, da to ni istinito, več da je bila nesrečnica na polju ustreljena potem pod vlak vržena. Imela je namreč merje z nekim Antonom Kmetec iz Šiloh, bila z njim že 4. mesec noseča. Kmetec je bal plačil in je vsled tega sklenil, da umori. Zvabil jo je na polje in jo tam ustrelil. Potem je nesel mrliča na prog, da bi naprtil, kakor da bi se sama pod vlak vrgla. rilec je poleg tega napisal listek, kakor da umorjenka napisala, v katerem trdi, da šla sama pod vlak in da Kmetec ni kriv. listek je Kmetec pribil na drevo z dvema deloma, katera si je potegnili iz svojih lastnih del. Ta dva žeblja sta morilca izdala. Kajti on se stvar zasledoval in takoj našli, da morilca žeblja v Kmetecovih čevljih. Aretirali so morilca, ki je potem svoj zločin tudi kmalu priznal. Grozni umor je povzročil veliko razburjenje.

Iz vlaka je skočil pri Studenih ob Maribor 18 letni delavec Plattner. Bil je takoj aretiran. **Fabriška nesreča.** V Polzeli je ponesla delavec Rudolf Strnad. Stisnilo mu je prst zlomilo roko.

Iz črešnje padel je posestnik Knap iz okolice Laškega trga in si prizadel tekočanje poškodbe.

Železniška nesreča. Delavec Vresnik v Polzeli je prižgal na kolodvoru laterne. Neprevidnost je postavil je lojtre tako, da jih je dohajajoči par prevrnil. Vresnik je padel na vagon. Po par metrih padel je doli in v jarek. To je opozorilo, ki je vlak ustavil. Težko ranjenega odpeljali v bolnišnico. Težko, da bi okrevljal, mu je črepanja počila.

ač enkrat n se bode dal. In to meznikov. tudi neza-

skem.

mi, zaznamo-
vezdicama (**
a s konji,
cr. Arvež;
Arvež;
je; v Ma-
ni**, okr.
ci**, okr.
ci sejem);
jem z ro-
cu (sejem
moki.
lčanah*.
sejem).
ini**, okr.
a pri Sv.
meru*; v
(sejem z
ju (sejem
arji), okr.
na Bregu-
okr. Bre-
v Arvežu
v Dobji
se živino).
embergu*.
kr. Kozje;
(svinjski
pod Tur-
okr. Ko-
0. julija
r. Švarje
ici*, okr.
okr. Mari-
dgoni*; v
(sejem s
th**, okr.
kr. Kozje;
okr. Ro-
iti sejem;
mlado ži-
Lipnica;

latvina v Ptuj. Neki delavec Pirichove fa-
je zaspal poleg železniškega mostu. Pri
gloščnosti ukradel mu je neznan tat uro z
zelo, katero je potem nekemu dečku za 1 K
Tata še nimajo.

50 kronske bankovce izdajajo še vedno.
je zasledoval zadnje porotniške razprave,
itak moral pričakovati. Te dni je skušal
Keg iz sv. Florjana v Mariboru 50 kronske
bankovce izdati. Ali zapazili in zaprli
njegovo družino. Pazite na denar!

Umrl je znani zdravnik g. Gregorec v sv.
Bili je jako poznan zdravnik, ki je imel
razširjen delokrog. Tudi okrajni zastop je
na velike zasluge pokojnika daroval
Zemljica mu bodi lahka! Želeti bi bilo,
se naseli zopet v sv. Marjeti kakšni zdravnik.
na deželi primanjkuje še vedno zdravniške
moči.

Opeknel se je 3-letni sinček knjigovodje Plet-
ki sejem).
je v Radini tako težko, da je v bolnici
Pazite na deco!

Vlak povozil je v Ponikvi 72-letnega vžit-
meru*; v
(sejem z
ju (sejem
arji), okr.
na Bregu-
okr. Bre-
v Arvežu
v Dobji
se živino).
embergu*.
kr. Kozje;
(svinjski
pod Tur-
okr. Ko-
0. julija
r. Švarje
ici*, okr.
okr. Mari-
dgoni*; v
(sejem s
th**, okr.
kr. Kozje;
okr. Ro-
iti sejem;
mlado ži-
Lipnica;

Samomor. Vsled domačega prepira izpil je

sestnik Lozinšek v Trčcu pri Ptuj nekaj je-
to kisline. Trpel je 2 dni grozovito in potem
embergu*.

V zaporu je prišel znani Ploj iz Polenšaka,

(svinjski
pod Tur-
okr. Ko-
0. julija
r. Švarje
ici*, okr.
okr. Mari-
dgoni*; v
(sejem s
th**, okr.
kr. Kozje;
okr. Ro-
iti sejem;
mlado ži-
Lipnica;

bil zaradi večje golufije na 3 leta ječe

pod Tur-
okr. Ko-
0. julija
r. Švarje
ici*, okr.
okr. Mari-
dgoni*; v
(sejem s
th**, okr.
kr. Kozje;
okr. Ro-
iti sejem;
mlado ži-
Lipnica;

Ploj pa se je temu zoperstavil. Sleknel

je vso obleko in se branil odideti. Prišlo je

r. Švarje
ici*, okr.
okr. Mari-
dgoni*; v
(sejem s
th**, okr.
kr. Kozje;
okr. Ro-
iti sejem;
mlado ži-
Lipnica;

velikega boja z čuvaji, pri katerem je Ploj

iki*, okr.
okr. Mari-
dgoni*; v
(sejem s
th**, okr.
kr. Kozje;
okr. Ro-
iti sejem;
mlado ži-
Lipnica;

moči pokazal. Kričal je, da je nedolžen

še več kot 10 čuvajev je moralo nastopiti,

dgoni*; v
(sejem s
th**, okr.
kr. Kozje;
okr. Ro-
iti sejem;
mlado ži-
Lipnica;

vedno so ga premagali. Zdaj se bode moral

sej se zaradi javnega nasilstva zagovarjati.

th**, okr.
okr. Mari-
dgoni*; v
(sejem s
th**, okr.
kr. Kozje;
okr. Ro-
iti sejem;
mlado ži-
Lipnica;

Petelin oko izbil je 3 letni Angeli Fanšek

sv. Urbanu.

Samomor. V Maribor se je ustrelil 19 letni

stetijsnik Fr. Sonn. Vzrok samomora so slabi

ici**, okr.
iti sejem;
mlado ži-
Lipnica;

Iz Koroškega.

Grafenauer, orglar in poslanec po milosti

nezasodnih volilcev, pridružil se je v državnem

no, da so

toru seveda onim poslancem, kateri so po

erental na

stestisrčivi komandi onemogočili vso delo. Na

akrat sta

esto da bi Grafenauer kot edini prvaški po-

ca, ki se

ednec iz Koroškega z vsemi sredstvi za svoje

od vlako-

police deloval, prepreči celo delo drugih. Opo-

rito, mar-

zarjamo Grafenauerjeve volilce, da je

teljena in

auer sokriv, da se v držav-

neč raz-

tem zboru ničesar ne dela. Se-

Šikole in

reda je orglar Grafenauer tudi kot obstrukcijski

tec se je

govornik nastopil. Blatil je zopet koroško deželo,

iz prižnice za politiko. Daimate pri pridigi ve-
čidel cerkev v Škocijanu prazno, je vzrok to,
ker premalo sv. evangelij, temveč bolj privatne
reči razlagate. Če mislite da bi Vam dotični
profesor na Zenovnici škodoval kasi, tak bomo
skrbeli da nam mašuje v Sinčevasi. Več faranov.

Prevalje, 5. julija 1909. Črnuhi napadajo v
eni meri našo sososko in nje priljubljenega žu-
pana. Nam se gonjenje že stedi, ker nima no-
benega pomena, je prenapeto in nič ne opravi.
Mi smo si izvolili g. Pristova in smo zelo z njim
zadovoljni. Čeravno je advokat dr. Brejce že pred
štirimi leti prerokoval, da županski stol g. Pri-
stova visi še-le na eni sami tenki niti, bomo ga
mi vendar še v bodoče volili, ker boljšega žu-
pana nima cela črna garda. Vi pa g. župan
Pristou bodite pogumni in ne odajte se črnuhom,
ki se zastoj trudijo Vas snesti. Kaplanček Še-
kolj itak nima več pulfra, redakter „Mira“ bo
ga tudi kmalo spufal, ker že čisto vgnan postaja.
Kdo je le-ta človek, ali ve kdo kaj? dobro bi
bilo ga natančneje poznati, morda ima mož puter
na glavi in ne sme na sonce.

Prevalje, 5. julija 1909. Črnuhom se je pri-
družil nov ud, ki maha po naši občini in po
njenem priljubljenem županu. Ta mož je važna
oseba, davkarski pristav v Celovcu. Vsak teden
pride na vakance v Prevalje, menda v Celovcu
nima posla, kaj li? Znancem je pravil, da sme
iti v vakancih kadar hoče. Alije to mogoče? ali
zato plačujemo beamterjom, da lenobo pasejo?
Tukaj se je ta ničla v dveh oštarijah napijanila
in kvekala, da ima že gotov načrt v žepu, vsled
katerega pri bodoči volitvi ne bo nobeden ta-
časnih odbornikov prišel več v občinski odbor,
ker mu je ta baje preveč liberalen. Posledki
tega blebetanja so bili pa grozni: gospodek je
bil prisiljen hitro duri iskati, sicer bi jih bil
nabasal. Potem pa ga ni bilo več videti.

Prevalje, 5. julija 1909. Hujskanja in na-
padov naše soseke in njenega zaslužnega župana
ni konca ne kraja, segli so že tako daleč, da so
razjezili pravičnega duhovnika gospoda dekana
v Pliberki. Nedavno je ta pošten in pravičen
gospod hujskajoče kaplane v farovžu pri fari, za-
voljo neopretrganega hujskanja prav pošteno in
izdatno izpsoval. Stala sta ta dva Božja namest-
nika pred g. dekanom kakor dečka, katerima je
nekaj v hlače ušlo; čisto poparjena, tresoča se
sramote, temveč, ker sta imela 2 priči, ki sta
vse slišali in ki sta sicer sami od straha trepetali
od nezaslišane dogodbe, da tudi taki pobožni
ljudi imajo svoj strah. Pa vsega tega bi ne bilo
treba, ko bi domači župnik Resnar ne bil sam
v zvezi s kaplanoma, čeravno se zdaj nedolžnega
dela in ga je sram svojih lastnih pogreškov,
katere smo tudi na javno cedilo obesili.

Otvoritev taverske železnice. 5. t. m. se
je vršila otvoritev taverske železnice, ki je zadnji
kos novih planinskih železnic. Nova taverska
proga veže Bad Gastein s Spittalom in Millstätt-
skim jezerom. Nova železnica vodi skozi krasne
pokrajine. Moderna tehnika dala je v tej žele-
znici dokaz, kako velikanske težave zamore pre-
magati. Že v tem oziru bodejo turisti in potniki
novo železnico radi rabili. V tem leži tudi njen
gospodarski pomen. Gotovo je, da bode nova
železnica prinašala tako lepo napredujoči ko-
roški deželici prav lepe dobičke. Proga od Salz-
burga v Trst meri 287 kilometrov; dosedanje
pot skrajša nova proga za 286 km. Iz Berlina
v Trst se bode odsled komaj 24 ur vožnje ra-
bilo, medtem ko je bila prej pot zelo nepri-
jetna in dolgotrajna. Škoda trpela bode po novi
progi v prvi vrsti južna železnica, deloma tudi
mesto Dunaj. Otvoritev taverske železnice se je
izvršila na zelo slavnostni način. Sam sivolasi
cesar je prihitel. da stopi kot prvi v vlak in se
vozi na novi železnici. Ljudstvo je cesarskega
starčka povsod živahno in navdušeno pozdrav-
ljalo. Čast tistim, ki so sodelovali, da se je ta
železnica uresničila!

Pogorel je zdravilišni hotel „Annenheim“
na oasiškem jezeru. Ognej je vpepelil streho. V
par dneh se bode hotel zopet popravilo.

Poskušeni umor? Pri grajščini v Preblau
nastavljeni švajcer Franc Stelzer je živel že leta
sem slabo s svojo ženo. Večkrat ji je grozil, da
jo še ustrelji. Preteklo soboto je Stelzer vzel
revolver in ustrelil za ženo, ki pa je k sreči
pravočasno zbežala. Zaprl so ga.

Otroškega mrliča so našli delavci fabrike

Burger in Moro v vodi. Dete je bilo kakih 5 dni
v vodi. Grè se za detomor.

Pogorel je v Celovcu škofov škedenj. Baje
ga je zažgal neki postopač, katerega niso hlapci
prenočiti pustili. Neko staro žensko so komaj iz
ognja rešili. Škoda je precej velika.

Po svetu.

Tri osebe vlak povozil je v bližini Ljubljane.
Na progi so namreč delali hrvatski delavci Bro-
zović, Jelič in Kralič. Omaknili so se ravno ne-
kemu vlaku, ko je pridrdral na drugi strani br-
zovlak. Eden delavcev je bil takoj v kosce raz-
trgan, drugi je bil tako težko ranjen, da je
kmalu potem umrl in tretji leži smrtnonevarno
ranjen v bolnici.

Velika povodenj zgodila se je v Mehiki
(Amerika). Več mest (Pattonsburg, Missouri,
Hidalgo itd.) je uničenih, stotero oseb brez strehe.
Škode je za več kot 100 tisoč dolarjev.

Pri praznovanju obletnice neodvisnosti Ame-
rike pripetilo se je več nesreč, tako da je skupno
75 oseb bilo mrtvih, 1575 pa ranjenih.

Gospodarski pomen živinoreje.

Piše Alojzij Križanič, ekonom, Vel. Nedelja.

(i. Gosp. Glasnik.)

Živinoreja je glavni pogoj uspešnega gospodarstva.
Toda pogledimo le nekoliko naokrog in videli bomo,
da se pri nas veliko ne upošteva ta prevažna panoga
z nekaterimi izjemami kot umna živinoreja. Da se torej
naši živinorejci v bodočn vsaj nekoliko ravnajo po um-
nejšem, ne starodavnem kopitu, hočem orisati prvi pogoj
uspešne in boljše živinoreje in to je poleg novih travni-
kov posejanih z najbolje odbrano travno mešanico tudi

1. Hlev in njega zasteva.

Mnogo naših kmetovavcev ima še vsaj deloma dosti
prostorne hleve, ki pa vendar nikakor ne služijo žival-
skim bivališčem, ampak so le podobni kakim zaduhlim ječi
ali kleti. Ne da bi morali dosedanje hleve podreti ter si
pozidati nove krasne kod palače, ker to lahko dela le
kak zasebnik kod kapitalist; ampak hlev mora biti svetel,
zdrav, zračen, snaden, neprodoren, in se lahko z malimi
stroški popravi ali novi omisli. Hlev naj torej bo na
zvišanem prostoru, da se vsaki naliiv dežja takoj sproti
»scidi« ali odteče od poslopja. V ta namen naj se, ali
prej dotičen prostor vsaj 50 cm na visoko podvozi, ali
se pa hlev podzida in podvozi. Ako se novi hlev dela,
se naj ta prostor pred pričetkom zidanja z debelim ka-
menjen drenažir kod vodo odvajalni jarki pod poslopjem,
kar se lahko izvrši, ki je podvožen. Za gradivo se naj
vzame najcenejša tvarina, opeka ilovica, les, lahko tudi
kamen, le žal, da je prevlažen in premrzli. Staje naj
bodo 3 m visoke od znotraj za kakih deset glav živine.
Ako le mogoče, naj bodo vrata in okna proti vzhodu
obrnjena, da sonce dobi vstop v hlev, ki zrak sčisti in
kužne glive zatre. Vrata naj bodo 150 m široka in
180—200 m visoka, ter se naj odpirajo na zunan, kar
je v času požara velikega pomena, da se žival pred
vrati ne suje, ter je lahkajši vstop. Okna naj bodo 50 cm
pod stropom s poševnim odpiranjem od zgore in vzdol
ter naj bodo 50×65 cm naprej velike, in v zadostnem
številu. Tlak naj bo neprodoren, z opeke navzdol nagnjen,
ter dobro s cementom zvezan medseboj, nazadnje se
s cementom zgorej dobro prevleče. Tudi se s samim
betonom tlak naredi. Kamen je pa prevlažen. Pri betonu
se mora 50 cm gramoza navoziati na visoko; ako bi
namreč beton le na 10—20 cm debelo gramozovo plast
vili, bi ne zadostovalo, kar bi zemlja dajala svojo vlaž-
nost naravnost na beton, medtem ko se omejuje vlaž-
nost ako se 50 cm visoko prej gramoza navozi, je ce-
ment lep bel in suh. Lesen tlak je nepriporočljiv, ker se
les napoji z gnojnico, začne trohneti, ter ima v sebi
glivice in kal različnih bolezni, zlasti kužnih. Da bi pa
bil toplejši, je neutemeljeno in laž. Kdor hoče imeti zelo
toplo, torej vroče hleve, naj naredi dvojno steno, torej
votlo, ki ni nič širša od navadne, le da je zrak kot slab
prevodnik toplote v votlini, ki se naj že v zemlji prične,
okolj in okoli nad strop. Toplina v hlevu naj bo 14° R.
Kar je več ali manj, je škodljivo. Srednja mera toplote
za vsako žival; in ta je tudi najboljša. Hlev naj bo pro-
storen. Jarek za odtok gnojnice 8—10 cm globok in po-
ševno 15—20 cm široko izdelben brez lesa, napeljan v
cementno jamo za gnojnico. Jasli naj bodo lesene, ali še
bolje cementne. Velikost in kakovost gnoja imamo ka-
koršnega hočemo; torej ni manjše gnoja na betonu, ka-
kovost še je pa boljša, ker se sproti kida in se torej ne
razkaja. V ta namen se zračí.

2. Zračenje in snaga.

Okna s poševnim odpiranjem 50 cm pod stropom
drže čist zrak in svetlobo, kar je pred vsem želiti. Ven-
tilacije pa dovajajo in odvajajo zrak skozi zid in strop.
Dovajalne ventilacije naj bodo 50 cm od tal od zunaj
skozi zid tekoče kakih 20 cm² debele, ter naj pod stro-
pom —50—1— nižje izhajajo v hlev. Glavna ventila-
cija ali zračnik je štiri oglat z najbolje dvojnimi stenami
20 do 35 cm² skozi strop izpeljan. Ob času zime se